

Problemen met een partiële vermogensaanwasbelasting

WFR 2023/178

Aanzienlijke economische, uitvoeringstechnische- en arbitrageproblemen gaan ontstaan als een vermogensaanwasbelasting in box 3 wordt ingevoerd, naast de bestaande vermogenswinstbelasting in box 1 (ib-ondernemers eigen huis) en box 2 (dga-ondernemers), zoals Van Rij voorstelt. In dit artikel wordt bepleit om óf overal een vermogenswinstbelasting in te voeren, dus ook in box 3, óf dat flankerend beleid wordt ontwikkeld, met name in box 2, om deze problemen te voorkomen. In beide gevallen moet het beleid erop gericht zijn blokkeringseffecten met een vermogenswinstbelasting te voorkomen door realisatie te veronderstellen bij schenking, overlijden of migratie en de fiscale voordelen van de doorschuifregeling en bedrijfsopvolgingsregeling te elimineren.

1. Inleiding

Om het spaargedrag en portfoliobeslissingen zo weinig mogelijk te verstoren, gelijke gevallen zoveel mogelijk gelijk te behandelen en belastingarbitrage te voorkomen, dienen alle vermogensopbrengsten (dividend, rente, huur, vermogenswinst) zo veel mogelijk symmetrisch en uniform te worden belast. Dit kan alleen door óf op realisatiebasis een vermogenswinstbelasting in te voeren in zowel box 1 (eigen huis, ib-ondernemers) als in box 3 óf door een combinatie van vermogenswinst- en vermogensaanwasbelasting te ontwerpen, waarbij de vermogenswinstbelasting wordt ondersteund door maatregelen om blokkeringseffecten en belastingarbitrage tegen te gaan. Deze maatregelen kunnen bestaan uit een voorheffing op vermogenswinsten of de belasting van het fiscale voordeel bij uitstel van winstneming. Als die flankerende maatregelen niet worden genomen in box 1 en box 2, is het onverstandig om alleen in box 3 een vermogensaanwasbelasting in te voeren, want die zal dan niet langer neutraal en efficiënt zijn en arbitrage uitlokken. Het is bij een vermogenswinstbelasting wel van groot belang om fiscale prikkels voor uitstel van winstneming en versnelde realisatie van verliesneming te mitigeren door fictieve realisatie te veronderstellen bij schenking, overlijden, migratie, en de doorschuif- en bedrijfsopvolgingsregeling te vervangen door een leenfaciliteit zonder fiscale subsidies.

2. Vermogensaanwas- of -winstbelasting?

Een vermogensaanwasbelasting (vab) is in beginsel superieur aan een vermogenswinstbelasting (vwb) om drie redenen:

1. De vwb geeft economische prikkels om winstneming uit te stellen of verliesrealisatie naar voren te halen (blokkerings- of lock-in-effecten), waarop het Ministerie van Financiën bij herhaling heeft gewezen. De economische reden voor het blokkeringseffect is dat het rendement op de niet-gerealiseerde vermogensaan groei niet wordt belast onder een vwb. Zie ook de tekstbox. Dit verstoort de doelmatige allocatie van kapitaal en risiconeming in de economie.
2. De vab voorkomt belastingarbitrage die optreedt bij een vwb; vanwege de lagere belastingdruk op uitgestelde winst ten opzichte van gerealiseerde winst onder een vwb zullen belastingplichtigen constructies verzinnen om belasting uit te stellen. Zie ook de constructies in box 2 met lenen van bv's.
3. De vab geeft een betere invulling van het draagkrachtbeginsel: realisatie van vermogenswinst c.q. van verlies is een kwestie van beleggingsbeleid, maar niet van inkomensdefinitie.

Tekstbox – Blokkeringseffect bij een vermogenswinstbelasting

Het blokkeringseffect bij een vermogenswinstbelasting laat zich het makkelijkst als volgt illustreren.¹ We beschouwen een belegger die moet beslissen om 1 aandeel met een nominale waarde van 1 euro in zijn bv te verkopen of een jaar daarmee te wachten. Hij heeft een ongerealiseerde vermogenswinst g op zijn aandeel. De werkelijke waarde van het aandeel, $1 + g$, is daarmee hoger dan de nominale prijs, 1, die in de boeken van de belegger staat.

Als de belegger het aandeel dit jaar verkoopt realiseert hij de vermogenswinst g . Deze vermogenswinst wordt belast met een tarief gelijk aan τ . De totale netto opbrengst van de verkoop van het aandeel bedraagt dan $1 + (1 - \tau)g$. De belegger kan de totale netto vermogenswinst, $1 + (1 - \tau)g$ vervolgens herbeleggen met risicovrij rendement i . Over dit rendement wordt vermogenswinstbelasting geheven ook tegen tarief τ . Het vermogen W^R van de belegger na jaar 2 is dan gelijk aan:

$$W^R = \underbrace{(1 + (1 - \tau)g)}_{\text{netto opbrengst aandeel plus vermogenswinst}} \times \underbrace{(1 + (1 - \tau)i)}_{\text{netto rendement bij herbelegging}} \\ = (1 + g)(1 + i) - \tau(g + (1 - \tau)ig + (1 + g)i)$$

De belegger kan ook een jaar wachten met verkoop van zijn aandeel en daarmee een extra (jaar)rendement r in de vorm van aangroei van de waarde zijn aandeel realiseren. In een goed werkende financiële markt is de bruto waardevermeerdering op het aan-

1 Sijbren Cnossen is emeritus-hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en de universiteiten van Maastricht en Pretoria.
2 Bas Jacobs is hoogleraar economie en overheidsfinanciën aan de Vrije Universiteit.

deel gelijk aan het bruto financieel rendement op aandelen van vergelijkbare ondernemingen met vergelijkbaar risico. De totale waarde van verkoop en vermogenswinst op het aandeel is aldus gelijk aan $(1 + g)(1 + r)$. De vermogenswinst is gelijk aan de waarde van de verkoop minus de nominale waarde van het aandeel: $(1 + g)(1 + r) - 1$. Deze vermogenswinst wordt vervolgens belast met tarief τ . Het netto vermogen van deze belegger bij uitstel van winstrealisatie bedraagt nu:

$$W^U = \underbrace{(1 + g)(1 + r)}_{\text{bruto opbrengst aandeel plus vermogenswinst}} - \underbrace{\tau((1 + g)(1 + r) - 1)}_{\text{belasting vermogenswinst}}$$

$$= (1 + g)(1 + r) - \tau(g + (1 + g)r)$$

Stel nu dat het extra rendement bij vasthouden van het aandeel r gelijk is aan de risicovrije rente i , dan is het verschil in de winst bij uitstel en de winst bij directe winstneming gelijk aan:

$$W^U - W^R = \tau(1 - \tau)ig > 0$$

Uitstel van winstrealisatie is dus aantrekkelijker dan directe winstrealisatie omdat er geen belasting wordt betaald over het (netto) rendement over de onbelaste vermogensaanwinst $(1 - \tau)ig$.

*A. J. Auerbach, "Retrospective capital gains taxation", *American Economic Review*, 81, (1), 1991, blz. 167–178.

Daarnaast heeft een vwb een aantal belangrijke praktische voordelen ten opzichte van een vab.

1. Een vab is moeilijk te heffen op vermogensbestanddelen die lastig zijn te waarderen omdat geen objectieve marktprijzen van deze vermogensbestanddelen bestaan. Dat geldt voor veel onroerende zaken, incourante aandelen en ondernemingsactiva. Ook kan bijvoorbeeld bij het tweede huis alleen de fictieve vermogensaanwas worden belast. Een vwb daarentegen belast alleen de werkelijke gerealiseerde vermogenswinst en voorkomt dit soort problemen.
2. Een vab kan ook leiden tot liquiditeitsproblemen bij belastingplichtigen indien de vermogensbestanddelen illiquide zijn en lastig op te breken om zo aan de belastingverplichting te voldoen. Denk wederom aan tweede huizen (in box 3), ondernemingsactiva (in box 1) en incourante aandelen (in box 2 en box 3).
3. Alle landen in de wereld die privé-vermogenswinsten belasten doen dat op realisatiebasis. Wij zijn niet bekend met uitgebreide vab's, maar wel met markt-to-market waarderingen van effecten.
4. Indien een vwb wordt ingevoerd, en vermogenswinsten nog niet zijn gerealiseerd, dan zal de vwb die on-gerealiseerde vermogenswinsten in beginsel wel belasten maar een vab niet. Een vab zal geen belasting

heffen over na 2017 opgebouwde maar ongerealiseerde vermogenswinsten, zoals in de kabinetsplannen.³

3. Oplossingen voor de fiscale asymmetrie van vaw en vwb

De vwb kan economisch (bijna) equivalent worden gemaakt aan een vab indien het rendement op de aangroei van niet-gerealiseerde vermogenswinsten wordt belast. De economische literatuur heeft daarvoor twee opties ontwikkeld.

1. **Retrospectieve vermogenswinstbelasting:** daarbij wordt een schatting gemaakt van de onbelaste rendementsgroei op de uiteindelijk gerealiseerde vermogenswinst.⁴ Deze schatting vereist een aanname over de verdeling in de tijd van het totale rendement in de aangroei van vermogenswinst en de termijn waarover het vermogensbestanddeel in bezit is. Het rendement op de aangroei kan indirect worden afgeleid uit data in vermogens- en onroerende zaakmarkten. Voor zover ons bekend wordt nergens in de wereld een retrospectieve vermogenswinstbelasting geheven.
2. **Vermogenswinstvoorheffing:** hierbij wordt de vermogensaanwinst op ongerealiseerde vermogenswinsten voorgeheven met een vermogensbelasting, conform de systematiek van de oude box 3.⁵ Deze voorgeheven belasting wordt later verrekend met de te betalen vermogenswinstbelasting. Over de voorgeheven vermogensbelasting wordt geen rente vergoed waarmee de angel uit het blokkeringseffect wordt getrokken. Door het tarief juist te kiezen, en eventueel te variëren met het gemiddelde rendement op het onderliggende vermogensbestanddeel, wordt het blokkeringseffect zo goed als mogelijk uitgeschakeld. Hoewel voor zover ons bekend nergens vermogensbelastingen worden gebruikt als voorheffingen op een vermogenswinstbelasting, heeft een aantal landen, inclusief Nederland, wel praktische ervaring met het heffen van een vermogensbelasting.

Daarnaast willen wij erop wijzen dat de wetgever zelf via allerlei kanalen blokkeringseffecten uitlokt bij de belastingheffing over vermogenswinsten die als zodanig niet te maken hebben met de vwb zelf. Blokkeringseffecten treden ook op door geen belasting te heffen over ongerealiseerde vermogenswinsten bij schenking, overlijden en emigratie. Daarnaast

3 Zie M. van Rij, 'Contourennota box 3-heffing op basis van werkelijk rendement', Tweede Kamer, 15 april 2022.
 4 Voor de literatuur verwijzen we naar A. J. Auerbach, 'Retrospective capital gains taxation', *American Economic Review*, 81 (1), 1991, p. 167-178, A. J. Auerbach & D. F. Bradford, 'Generalized cash-flow taxation', *Journal of Public Economics*, 88 (5), 2004, p. 957-980, en D. F. Bradford, 'Fixing realization accounting: symmetry, consistency and correctness in the taxation of financial instruments', *Tax Law Review*, 50, 1995, p. 731-749.
 5 Zie E. Saez, D. Yagan & G. Zucman, 'Capital gains withholding', University of Berkeley, *Working Paper*, januari 2021, en S. Cnosson & B. Jacobs, 'Belast alle werkelijke vermogensopbrengsten, net als andere Landen', *Economisch Statistische Berichten*, 107 (4807), 2021, p. 134-137.

worden blokkeringseffecten sterk aangemoedigd, vooral in de ondernemingsfeer, met de bedrijfsopvolgingsregeling en de doorschuifregeling. Deze blokkeringseffecten kunnen worden weggenomen door fictieve realisatie te veronderstellen bij schenking, overlijden en emigratie, en door de bedrijfsopvolgings- en doorschuifregeling te vervangen door leenfaciliteiten die geen subsidies impliceren, maar wel ondernemers in staat stellen om hun onderneming te continueren.

Wij zien twee mogelijkheden om de symmetrie in de belastingheffing van vermogenswinsten over alle boxen zoveel mogelijk te herstellen:

1. In box 1 (eigen huis), box 2 én box 3 symmetrisch een vwb heffen zonder correctie van het blokkeringseffect. Een vwb geldt al in de ondernemingsfeer; alleen dient het progressieve tarief in box 1 voor de ib-ondernemer gelijkgesteld te worden aan het proportionele tarief van de vennootschapsbelasting.
2. Een vab in box 3 combineren met een retrospectieve vwb of een vermogenswinstvoorheffing in box 1 en box 2, inclusief een eenmalige vwb bij de invoering van de vab om in het verleden opgebouwde, maar ongerealiseerde vermogenswinsten te belasten.

4. Symmetrische vermogenswinstbelasting in alle belastingboxen

Indien flankerende maatregelen in box 1 en box 2 niet worden genomen om blokkeringseffecten tegen te gaan, zoals in de plannen van de kabinetsnotitie, dan zien wij geen andere weg dan een vwb op realisatiebasis in te voeren in box 3 en box 1 teneinde rechtsgelijkheid, doelmatigheid en neutraliteit over alle belastingboxen te effectueren.⁶

Hierbij merken we op dat de belasting van vermogensaan-groei in de ondernemingsfeer geschiedt op basis van het realisatiebeginsel dat hecht verankerd is in goed koopmans-gebruik: winsten worden pas belast als zij zich daadwerkelijk voordoen en verliezen worden al in acht genomen voor de winstbepaling als zij redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Het is niet realistisch om het realisatiebeginsel in de ondernemingsfeer op te heffen. Neutraliteit, gelijke behandeling en doelmatigheid impliceren vervolgens dat privé-vermogenswinsten ook op realisatiebasis worden belast.

De heffing van een privé-vwb strookt met wat andere landen doen, zoals blijkt uit de bijgevoegde tabel. Een vwb kan het beste worden vormgegeven door de opbrengst van alle vermogensbestanddelen in één box te belasten, met inbegrip van de huurwaarde eigen (en tweede) woning, huren van andere privé aangehouden onroerende zaken, en de opbrengst van het ondernemingsvermogen van ib- en dga-ondernemers. Bij vermogenswinsten op de eigen woning kan een doorschuifregeling worden toegepast (met

afrekening bij schenking, overlijden of emigratie of als de vermogenswinst groter is dan de waarde van de vervangende woning). Voor ib- en dga-ondernemers kan de opbrengst van het vermogen worden bepaald door invoering van een gebruikelijke kapitaalregeling.⁷ Er zijn sterke argumenten aan te voeren om alle vermogensopbrengsten naar een gematigd uniform tarief te belasten zodat belastingarbitrage niet loont, de belasting op kapitaal de arbeidsproductiviteit niet schaadt en inflatiecorrecties achterwege kunnen blijven. Het ligt voor de hand daarvoor het vpb-tarief te nemen. Andere landen doen dit ook.

De toepassing van een gematigd tarief vergemakkelijkt een brede toepassing van een vermogenswinstbelasting in de privéfeer, met inbegrip van illiquide vermogensbestanddelen, zoals onroerende zaken, inclusief tweede woningen, en specifieke roerende zaken. Voor de 'aanschafwaarden' in de eerste aangifte waarin privé-vermogenswinsten worden belast kunnen de gegevens in de laatste aangifte worden gebruikt waarin box 3 nog in de belastingheffing werd betrokken na correctie voor de sindsdien geheven vermogensbelasting. Om de aangifteplicht van reguliere vermogensopbrengsten (dividend, rente en huur) te vergemakkelijken en te verzekeren verdient het aanbeveling daarop bevrijdende voorheffingen toe te passen die door banken en beleggingsinstellingen kunnen worden geïnd en afgedragen. Overigens tillen wij minder zwaar aan het doen-vermogen van vermogensbezitters dan Van Rij lijkt te doen.⁸ Als zzp'ers en ib-ondernemers hun fiscale verplichtingen moeten kunnen nakomen geldt dat a fortiori voor kapitaalkrachtige particulieren.

5. Gecombineerde vermogenswinstbelasting in box 1 en 2 en aanwasbelasting in box 3

Een vab in box 3 moet worden vergezeld door flankerende aanvullende maatregelen in box 1 en box 2 om belastingarbitrage, ondoelmatigheid en schending van rechtsgelijkheidsprincipes te voorkomen. Zoals eerder aangegeven, dient de overheid dan óf een retrospectieve vwb in box 1 en box 2 te heffen waarbij het fiscale voordeel van de vrijstelling van het rendement op onbelaste vermogensaan-groei wel wordt belast óf een vermogenswinstvoorheffing die kan worden verrekend met de vwb, zonder renteverrekening over eerder betaalde vermogenswinstvoorheffing.

De voorheffing in de ondernemingsfeer kan worden toegepast op het eigen vermogen dan wel het eigen en vreemd vermogen. Het Rapport van de Commissie-Van Dijkhuizen geeft daarvoor een praktische suggestie.⁹ Toepassing op

⁶ Van Rij, nt. 1.

⁷ Zie S. Cnossen & P. B. Sorensen, "Towards a true dual income tax, hfst. 3 in S. Cnossen & B. Jacobs (red.), *Tax by Design for the Netherlands*, Oxford University Press, 2022.

⁸ M. van Rij, 'Schriftelijk overleg en andere toezeggingen toekomstig box 3-stelsel', Tweede Kamer, 9 februari 2023.

⁹ Commissie Inkomstenbelasting en Toeslagen, *Naar een Activerender Belastingstelsel*, Den Haag: Tweede Kamer, 2013.

het eigen vermogen geeft aanleiding tot belastingarbitrage door ondernemings schulden om te zetten in privé-schulden en omgekeerd. Toepassing op het totale vermogen stimuleert investeringen in de eigen onderneming, als de overheid de hoogte van de voorheffing fixeert boven de lopende rente. Een soortgelijke problematiek doet zich voor bij een gebruikelijke kapitaalregeling.¹⁰ Ook dient de overheid een beslissing te nemen of in het verleden opgebouwde, maar nog niet-gerealiseerde vermogenswinst onbelast kan blijven als een vab wordt ingevoerd.

6. Wat doen andere landen?

Bijna alle EU-lidstaten, alsook Noorwegen, kennen een vermogenswinstbelasting. Tabel 1 toont de belangrijkste details van 12 landen, verdeeld in Scandinavische landen (die vermogenswinsten in het algemeen het meest volledig belasten), de vier grote lidstaten, en nog een viertal kleinere lidstaten.

De heffingsgrondslagen bestaan hoofdzakelijk uit winsten op aandelen en onroerende zaken. De winst op de eigen woning die tot hoofdverblijf dient, wordt in het algemeen vrijgesteld. Belegging in de eigen woning wordt vaak als oudedagsvoorziening gezien; soms geldt de voorwaarde dat voor de opbrengst een lijfrente dient te worden gekocht. De winst op juwelen, antiek en kunstvoorwerpen wordt doorgaans wel belast. Winst op meubilair, auto's en huishoudelijke apparatuur daarentegen wordt veelal vrijgesteld. Tijdens het leven geaccumuleerde, maar niet gerealiseerde winst is vaak voorgoed vrijgesteld, omdat de erfgenamen de (lagere) successiewaarde als verkrijgingsprijs mogen beschouwen. Sommige lidstaten voorkomen dit door fictieve realisatie te veronderstellen bij overlijden, schenking of vertrek. De meeste landen hebben een gematigd, proportioneel tarief, en stellen kleine vermogenswinsten vrij van belasting.

Een enkel land belast vermogenswinsten alleen als zij een speculatief karakter hebben, dat wordt aangenomen als een vermogensbestanddeel na een korte periode weer wordt verkocht. België is daarvan een voorbeeld. Sommige landen merken de verkoop van meer dan een enkel effect of onroerende zaak aan als een belastingplichtige onderneming. Verder corrigeert een beperkt aantal landen, bijvoorbeeld Ierland, Kroatië en Portugal, de winst voor inflatie, hoewel het realisatiebeginsel meebrengt dat uitstel van belasting wordt genoten – uitstel dat als compensatie van het belasten van de inflatiewinst kan worden gezien. Een groeiend aantal landen, waaronder Hongarije en Roemenië, onderwerpt ook de winst op cryptomunten aan de vermogenswinstbelasting. Interessant is dat Scandinavische landen beleggers toestaan hun courante aandelen in een investeringsrekening onder te brengen waarvan alleen

de lopende opbrengst wordt belast en de vermogenswinst pas als de rekening wordt aangesproken. Bijna alle, niet in de tabel opgenomen lidstaten heffen een vermogenswinstbelasting, met name op effecten en onroerend goed.

7. Conclusies

Wij willen er dringend op wijzen dat in ieder goed belastingstelsel vermogenswinsten op alle vermogensbestanddelen zoveel mogelijk symmetrisch dienen te worden belast in alle boxen. Dit dreigt een groot probleem te worden in de kabinetsplannen waarin in box 1 (ib-ondernemers) en box 2 (dga-ondernemers) belasting wordt geheven over gerealiseerde vermogenswinsten, terwijl in box 3 (privévermogensbestanddelen anders dan eigen huis) een vermogensaanwasbelasting gaat gelden.¹¹ Een vab die beperkt is tot privé-vermogensbestanddelen in box 3 zal de deur openzetten voor belastingarbitrage naar box 1 (ib-ondernemer) en box 2 (dga-ondernemer) waar een vwb-regime geldt en het rendement op niet-gerealiseerde vermogenswinst niet wordt belast. Weliswaar geldt in box 2 bij uitdeling een hoog effectief tarief, maar vermogensaanwas wordt niet belast, en de overheid zorgt via allerlei maatregelen voor fiscale prikkels tot uitstel van winstneming.

De verschillende fiscale behandeling van vermogensbestanddelen in boxen 1, 2 en 3 zal ook doelmatigheidsverliezen veroorzaken en daarmee de optimale allocatie van kapitaal en risico in de economie verstoren. Bovendien zal deze ongelijke behandeling een majeure rechtsongelijkheid in de wetstoepassing betekenen. Tot slot zal het bijdragen aan grotere inkomens- en vermogensongelijkheid omdat vooral de meest draagkrachtige belastingplichtigen dankzij taks-planning deze arbitragemogelijkheden het meest kunnen benutten.

Zonder flankerend beleid in box 1 en box 2, lijkt het ons daarom het meest wenselijk om in box 3 een vwb in te voeren, die qua karakter aansluit bij de belasting van vermogenswinsten in de ondernemingsfeer. Zij dient ingebed te worden in een box waarin alle vermogensopbrengsten symmetrisch worden belast naar een gematigd uniform tarief waarmee we aansluiten bij de praktijk in andere EU-lidstaten. Deze oplossing verhoogt de rechtvaardigheid en efficiëntie van de inkomsten- en vennootschapsbelasting. Toegegeven, de economische prijs van deze optie is dat blokkeringseffecten blijven voortbestaan. De economische schade en belastingarbitrage via uitstel van winstrealisatie kunnen echter sterk worden verminderd met veronderstelde fictieve realisatie van vermogenswinst bij schenking, overlijden, en migratie, en het vervangen van de doorschuifregeling en bedrijfsopvolgingsregeling door een leenfaciliteit.

¹⁰ Zie P. B. Sørensen, 'Dual income taxes: a Nordic system', hfst. 5 in: I. Claus, N. Gemmill, M. Harding & D. White (red.), *Tax Reform in Open Economies*, London: Edward Elgar, 2010.

¹¹ Zie Van Rij, nt. 1.

Tabel 1. Vermogenswinstbelastingen in Europa

Land	Effecten		Onroerende zaken			Levensverz.	Vreemde valuta	Roerende zaken		Tarieven		Fictieve realisatie		
	aandelen	obligaties	hoofdverblijf	2 ^e woning	overig			Meubilair, etc.	Juwelen/kunst	vrijstelling	%	overlijden	schenking	vertrek
Denemarken	B	B	NB	NB	B	NB	NB	NB	NB	DKK 2.000	27/42	UB	NB	B
Finland	B ¹	B	NB	B ¹	B ¹	NB	NB	B	B	€ 1.000/5.000	30/34	B	B	B
Noorwegen	B ²	B	NB	NB	B	B	B	NB	NB	-	22	NB	NB	B
Zweden	B	B	B ³	B	B	B	B	B ⁴	B ⁴	SK 30.000	30 ⁵	UB	UB	B
Duitsland	B ⁶	NB	NB	B ⁷	B ⁷	NB	NB	NB	NB	€ 600	26.375	UB	UB	B
Frankrijk	B ⁸	B	NB	B ⁹	B ⁹	NB	B	NB	B ¹⁰	€ 20.000	30 ¹¹	NB	NB	B
Italië	B	B	NB	NB	NB ¹⁵	NB	NB	NB	B	...	26	NB	NB	NB
Spanje	B ¹⁶	NB	B ¹⁷	B ¹⁸	B ¹⁸	B	B	B	B	Geen	19-23 ¹⁹	NB	B	NB
Ierland	B	NB	NB	B	B	NB	B	NB	B	€ 1.270	33	NB	B	NB
Luxemburg	NB	NB	NB	B	B	NB	NB	B	B	€ 50.000 ¹²	½ ib ¹³	UB ¹⁴	UB	NB
Portugal	B	B	NB	B	B	NB	NB	NB	NB	½ winst	ib	NB	NB	NB
Oostenrijk	B	B	NB	NB	B	NB	NB	NB	NB	€ 7.300	27,5	NB	NB	NB

B = belast; NB = niet belast; UB = uitstel van belastingheffing; ib = inkomstenbelasting

- De werkelijke verkrijgingsprijs mag vervangen worden door 20% van de verkoopprijs (40% indien de verkrijging meer dan 10 jaar geleden plaatsvond).
- Vermogenswinsten op aandelen worden verhoogd met een factor van 1,44, zodat het effectieve tarief 31,68% bedraagt. De winst wordt verminderd met de rate-of-return allowance bedragen.
- In de meest gevallen kan een doorschuifregeling worden toegepast. Bij belastingheffing is 22/30^e van de winst van een hoofdverblijf is belast, m.a.w. het effectieve tarief is 22%.
- De winst wordt gesteld op het lagere bedrag van de feitelijke winst of 25% van de verkoopprijs.
- Voor niet ter beurse genoteerde aandelen geldt een tarief van 25% over 5/6^e van de waarde.
- Winsten behaald op aandelen die voor 2009 zijn verkregen zijn vrijgesteld voor de waardevermeerdering tot eind 2017; daarna geldt een vrijstelling van € 100.000.
- Indien de bezitsperiode niet meer dan 10 jaar bedraagt.
- Het totale effectieve tarief bedraagt 36,2%. Na een bezitsperiode van 22 jaar is de winst vrijgesteld.
- De vermogenswinst op onroerende zaken wordt na 5 jaar gecorrigeerd voor de duur van de eigendom, zodanig dat winst op onroerende zaken die 22 jaar of langer eigendom zijn geweest niet meer wordt belast (30 jaar voor niet-ib heffingen).
- Voor de winst op juwelen, antiek, kunstvoorwerpen en edele metalen gelden aparte, lagere tarieven gebaseerd op de verkoopprijs.
- Sinds 2013 wordt een suppletoir tarief van 2-6% geheven op winsten groter dan € 50.000.

- Geldt eens in de 10 jaar.
- Speculatiewinsten (bezitsperiode minder dan 6 maanden voor roerende zaken en minder dan 2 jaar voor onroerende zaken) zijn aan het normale ib-tarief onderworpen.
- Bij realisatie kan € 75.000 op de winst van de woning van de overleden (groot)ouders in mindering worden gebracht.
- Tenzij de onroerende zaak binnen 5 jaar wordt vervreemd.
- Vrijgesteld zijn winsten op ter beurse genoteerde aandelen die langer dan 10 jaar eigendom zijn geweest; voor niet ter beurse genoteerde aandelen is dat 15 jaar.
- Doorschuiving is mogelijk. Winsten van 65-plussers die de winst omzetten in een lijfrente zijn vrijgesteld.
- Winsten op onroerende zaken die langer dan 20 jaar eigendom zijn geweest zijn vrijgesteld.
- Vermogenswinsten worden verminderd met per object voorgescreven percentages voor elk jaar dat de bezitsperiode langer is dan 2 jaar.
- Elke 2 jaar geldt een vrijstelling van \$ 250.000 (\$ 500.000 voor gehuwden).

Bronnen: International Bureau for Fiscal Documentation, Tax Research Platform, internet, 2023, en Ernst & Young, *Worldwide Personal Tax and Immigration Guide 2022-23*, internet, 2023.